

moet denken om de taalvorm te analyseren, doet het er niet eens zo gek veel toe welke labeltjes je op het resultaat moet plakken.

Referenties

- Boer, M.D. (2007). *Concretisering van de kerndoelen Nederlands. Kerndoelen voor de onderbouw VO*. Enschede: SLO.
- Borg, S. & A. Burns (2008). "Integrating Grammar in Adult TESOL Classrooms". In: *Applied Linguistics*, jg. 29, nr. 3, p. 456-482.
- Calcar, W.I.M. v. (1974). *Een grammatica voor het onderwijs in het Nederlands en de moedertaal*. Assen: Van Gorcum.
- Calcar, W.I.M. v. (1983). *Een nieuwe grammatica. Voor taalbeschouwing en taalbeheersing*. Leuven/Amersfoort: Acco.
- Hulshof, H. (1971). *Taalsysteem en taalbouwsels. Inleiding tot een Nederlandse schoolgrammatica en teksttheorie op transformationeel-generatieve grondslag*. Zeist: N.I.B.
- Nederlandse Taalunie (2008). *Taalpeil. Burger, taal en overheid*. Den Haag: Nederlandse Taalunie.
- Minocw (2006). *Kerndoelenboekje*. Den Haag: minocw.
- Westhoff, G.J. (2008). *Een "schijf van vijf" voor het vreemde-talenonderwijs (revisited)*. Utrecht: Universiteit Utrecht.

Ronde 6

Dick Schram
 Vrije Universiteit, Amsterdam
 Contact : dh.schram@let.vu.nl

Impulsen voor het literatuurgeschiedenisonderwijs

De literatuurgeschiedenis is voor veel leraren en leerlingen een gewaardeerd onderdeel van het literatuuronderwijs. Er bestaat echter geen vanzelfsprekende invulling van dat onderdeel. Een belangrijke factor bij de vormgeving is de geringe beschikbare tijd. Ik zal ingaan op de reflectie over het hoe en het wat van het literatuurgeschiedenisonderwijs en wat dat kan hebben aan ontwikkelingen in de universitaire letterkundestudies. Bijvoorbeeld resultaten van empirisch onderzoek (in dit geval met betrekking tot de rol van hertalingen). Of thema's die interessant materiaal kunnen leveren, bijvoorbeeld

‘cultural memory’-studies. Ook nieuwe benaderingen, zoals het ‘new historicism’, kunnen inspirerend werken. In de discussie kunnen ook andere thema’s aan bod komen: al dan niet de canon, al dan niet een voorkeur voor een nationale literatuurgeschiedenis.

Ronde 7

Ronald Soetaert, Kris Rutten & Geert Vandermeersche
 Vakgroep Onderwijskunde, Universiteit Gent
 Contact: Ronald.Soetaert@Ugent.be
Kris.Rutten@Ugent.be
Geert.Vandermeersche@Ugent.be

Literatuur & Retoriek. Het belang van verhalen

1. Inleiding

Ik kijk naar de stroom waarin we moeten spreken en zie dat ik geprangd zit tussen een bijdrage over literatuur en een bijdrage over grammatica. Ondertussen zijn de lessen aan de lerarenopleiding ook weer gestart en de discussie met de studenten blijft even ontvlambaar, precies als het gaat over de literaire canon en de grammatica. Het zwarte schaap en de heilige koe in de *never ending story* van het (moedertaal)onderwijs. Ik heb beloofd het over literatuuronderwijs te hebben en het mag theoretisch zijn, aldus de HSN-organisatie. Ik schrijf een abstract op basis van het werk in onze onderzoeksgroep¹: “Over literatuuronderwijs moet wel ongeveer alles wat denkbaar is ondertussen wel geschreven zijn: van de meest verheven pleidooien tot de meest platte verwijten, van overspannen verdedigingen voor leerling-gerichtheid tot al even overspannen verdedigingen voor het belang van de leerstof, van warme pleidooien voor leesplezier tot ernstige preken voor kennisoverdracht, van een focus op de Literaire Canon tot verruiming tot alle lectuur en alle media. In mijn lezing probeer ik die redeneringen retorisch te analyseren. Uiteindelijk zoek ik ook in retoriek een perspectief om literatuur een plaats te geven in het taalonderwijs. Centraal staat de vraag: welke rol spelen verhalen in ons leven? En ik haal mijn antwoord uit literatuur, films, televisie, strips en games”. Tot daar de beloftes (en dat in 1200 woorden). Laat ik proberen via een aantal centrale concepten een perspectief te presenteren dat ik voor de lerarenopleiding wil verdedigen als een mogelijke bril om het tegensprekelijke debat niet zozeer op te lossen maar wel te thematiseren. Als algemene stelling kies ik dus voor een retorische blik op ons vakgebied en een verdediging van het belang van verhalen in onderwijs (Soetaert 2006). Die uiteenzetting en verdediging is onvermijdelijk zelf retorisch, gezien ik u van een en ander probeer te overtuigen. Dat laatste is het complexe van een retorische houding: je moet jezelf in het oog houden. En dat zal ik proberen doen.